

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnilstvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 148.

V Ljubljani. v petek 3. julija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 2. julija.

Budgetna razprava.

(Štirinajsti dan.)

Razven že omenjenih govorili so včeraj o visokih šolah še štirje poslanci, in poročevalec dr. Schlesinger je razpravljaval vseučiliško knjižnico na Dunaju in omenjal silnega dela, ki ga imajo dotični, ne posebno dobro plačani uradniki. Zato priporoča resolucijo, ki vladi naroča njih pomnožitev za pet novih služb.

Dr. Wiederspurg želi premembo medicinskega člena reda, ker je prirastlo veliko novih strok. Preustroja vseučiliških študij bi se morala priceti že pri gimnazijah. Zato opozarja ministra, naj nikar ne dopušča, da bi se zmanjšala mera znanstvenih strok. Dr. Seichert priporoča ustanovitev češke visoke šole na Moravskem in predlaga resolucijo v tem smislu.

Po sklepu razprave v imenu ostalih govornikov govori krakovski vseučiliški profesor dr. Straszewski in se v prvi vrsti obrača proti napadom posl. Pernerstorferja na gališke visokošolce, katerim je podtikal puntarske namene. Prav odločno je zavračal tudi napolcevanje, kakor da bi bile na galiških gimnazijah skrivne zveze z ovađuškimi nameni. Res so tam tarijine družbe, kakor po drugih katoliških deželah, ali te družbe niso tajne, ker stariši in profesorji za nje vedo. Namen jim je, med mladino gojiti in pospeševati verskega duha in ne pripuščati, da bi se vera zatrla že v mladih sreih. (Dobro! na desnici.) In to je v očeh Pernerstorferjevih menda njih greh. Poljakom je vera glavni steber njihove narodnosti (Dobro! na desnici) in oni ne delajo nobenega razločka med najdražjimi svetinjami narodnosti poljske, h katerim prištevajo tudi vero. Pri sedanjih okoliščinah je treba skrbeti za tako izrejo mladine, da ne bodo spodkopani najtrdnješi temelji prihodnjega obstanka.

Po končni besedi poročevalca dr. Beera se je Pernerstorfer z dejanskim popravkom opravičeval pred Straszewskim, češ, da je vse res, kar je govoril, ali Straszewski mu je posvetil z uradnim pismom, iz katerega je bilo razvidno, da je bil Pernerstorfer napačno podučen.

Srednje šole.

Ko so bili potrjeni zneski za srednje šole in sprejete nasvetovane resolucije, pričela se je razprava o srednjih šolah. Prvi govornik je bil češki poslanec dr. Slama, ki je zagovarjal ustanovitev češkega gimnazija v Sleziji. Privatni gimnazij v Opavi ima več učencev, kakor tamošnji nemški gimnazij. V Sleziji je mnogo poljskih in čeških prebivalcev, zato vlada nima nobenega uzroka odkladati ustanovitve češke srednje šole. Pri sklepanju sporazumljenja med Čehi in Nemci bi se bili morali ozirati tudi na Čeha na Moravskem in v Sleziji, in eden glavnih vzrokov, da so se razbile dotične razprave, bil je ta, ker se na nje niso ozirali. Konečno priporoča resolucijo, v kateri pozivlja vlado, da naj podpravi privatno gimnazijo v Opavi.

Učni minister je precej obširno in trpko odgovarjal, češ, da zabavljece niso nobeni razlogi in da je učna uprava pokazala svojo dobrohotnost proti Matici Školski, ker je podprala od omenjenega društva vzdrževani gimnazij v Ogorskem Hradišči.

Minister je tudi sezal v govor poslanca Masařyka, rekši, da se z mnogimi reči strinja, z enim pa ne. Zlasti je ugovarjal očitaniu gledé prevelike centralizacije pri šolstvu. Govornik naj le pogleda na Češko in primerja šolstvo, kakoršno je bilo pred 15 leti in kakoršno je danes. Češko vseučilišče, akademija umetnosti in vednosti, obilno število čeških gimnazij itd. priča, da ima učno ministerstvo skrb za potrebe češkega naroda pred očmi.

Za ministrom je poslanec Nitsche zagovarjal podpravljenje občinskega gimnazija v Prahaticu; dr. Engel pa je priporočal, da naj se stari klasični jeziki na gimnazijah, kolikor mogoče, omejé, ter skrbí za enakomerne učne načrte v spodnjih razredih gimnazij in realk, da morejo učenci po resnem preudarku svojega prihodnjega stanú iz jednega zavoda prestopiti v drugega.

Razprava o srednjih šolah je bila potem sklenjena in sta govorila le še glavna govornika Hoffmann in grof Stürgkh, ki sta s svojimi razpravami potrdila mnenje, da strokovnjaki sami ne vedo, kako naj se preustrojé srednje šole. Hoffmann je šibal premajhno gibčnost in pedanterijo pri našem šolstvu in priporočal večjo skrb za telesni razvoj in za zdravje učencev. Tudi je predlagal ustanovitev tretjega gimnazija v Gradcu.

Stürgkh pa je zagovarjal klasične jezike in priporočal previdnost tudi pri vravnavi slovnicega pouka. Tudi v tem se ne strinja z mnogimi drugimi govorniki, da bi bili učenci preobloženi, in da naj se posamezni predmetje ne ponavljajo po dvakrat. Iz pouka v zgodovini je razvidno, kako koristna je taka ponovitev. Sklepa z željo, da naj bi se naše šolstvo zmirom razvijalo na podlagi pravega napredka.

Pri glasovanju obveljajo ne samo posamezni zneski, ampak tudi nasvetovane resolucije, med njimi resolucija gledé Kranjske gimnazije, katera naroča vladi, da naj vsestransko pretresa dotično prošnjo mestne občine Kranjske in se nanjo ozira, kakor je prav in pravično.

Ker je bila ura že šest, prvosednik sklène sejo in nadaljevanje napové za danes ob 10. uri popoldne.

Obrtne in ljudske šole.

V današnji seji se najprej vladni predlog gledé novega kazenskega zakona izroči posebnemu odseku osemnajstih udov, ki pa še le na jesen prične svoje delovanje. Potem se prične razprava gledé obrtnih šol, o kateri sta govorila Adamek in Brenner, pa dr. Dostal kot generalni govornik. Adamek in Dostal sta obravnavala obrtno šolo v Pragi, pa jednake šole v drugih čeških krajih. Tudi učni minister je govoril in zlasti odgovarjal Adameku, ki ga je prijemal zaradi besed, ki jih je včeraj govoril Slami in Masařyku, in zaradi njegovega postopanja proti češkemu narodu sploh. Prvosednik je Adameka opominjal, da so njegove opazke politične in da ne spadajo k obrtnim šolam, pa je vendar pustil, da je izgovoril.

Pri ljudskih šolah je prvi govoril moravsko-češki poslanec Seichert, za njim pa je imel slovenski poslanec Robič svoj prvi govor, s katerim si je pridobil vsestransko splošno priznavanje. Njegove mirne in stvarne razprave so pričale, da je temeljit strokovnjak v šolskih zadevah, da govori iz lastne skušnje in iz popolnega prepričanja, zato so ga z veliko pozornostjo poslušali tudi levičarji,

in se je živahno odobravanje in ploskanje razlegalo po zbornici, ko je po preteku jedne ure sklenil svoj govor. Pošljem ga Vam po stenografičnem zapisniku jutri.

Za njim pride na vrsto še kakih šest govornikov, ki imajo pa vsi govoriti še danes. Jutri se prične razprava o finančnem ministerstvu.

Govor državnega poslanca Kluna v državnem zboru dne 26. junija 1891.

(Dalje.)

II. Most čez Savo pri Radečah.

Naš zastopnik v budgetnem odseku je omenil most, ki bi se moral graditi mej Radečami in Zidanimmostom. Ta most bi ne bil na kaki državni cesti, pa tudi ne na kakem podaljšanju državne ceste, ali bil bi zaradi tega velicega pomena, ker bi zvezal dve kronovini, Kranjsko in Stajersko, in ker ni nobenega mostu čez Savo petdeset kilometrov daleč, od Litije do Sevnice.

Prebivalci morajo se voziti čez vodo s čolni ali pa s takoimenovanimi brodovi, s katerimi se pa ni moč voziti, kadar je voda velika. Prebivalci v Radečah, kjer je okrajno sodišče in davkarija, morajo narediti 16 kilometrov dolg ovinek čez most v Sevnici, da pridejo do bližnje železniške postaje, do katere bi sicer prišli v desetih minutah. Promet z blagom mora se za tako dolgo ustaviti, da se uteče voda in je moč voziti z brodovi, katera vožnja je pa še pri majhni vodi zaradi visokih bregov in zlasti po zimi zaradi poledice nevarna ali vsaj jako težavna.

Dežela Kranjska ne more s svojimi sredstvi zgraditi tega mostu, ki bode moral biti železen in je proračunjen na 90.000 gld., občina radeška pa še manj, če jima država ne prihiti s primerno podporo. Za tako podporo proseč moram na to opozoriti, da bi omenjeni most bil tudi v korist vojni upravi, zakaj večkrat mora mostvo, konje in težke topove na imenovanih brodovih prevažati čez Savo, da pridejo na Kranjskem na okrajno cesto in pojdejo potem dalje k strelnim vajam v Krško. Da je tako prevažanje konj in topov težavno in nevarno, ni treba praviti.

III. Vravnavanje Save.

Prehajajoč na vodne zgradbe, prepuščam velik del, pripadajoč k melioracijam, mojim ožjim somišljenikom, da o njih spregovoré na dotičnem mestu. Omejil se bodem na dve zadevi, ki sta zares za našo deželo najznamenitejši in najvažnejši. Prva se tiče vravnavanja Save, druga pa osuševanja ljubljanskega močvirja.

Sava, gospôda moja, je jedina reka na Kranjskem, ki velja za državno reko in se vravnuje na državne stroške, pa še ta ne vsa, temveč le do eraričnega mostu pri Črnučah. Iz kakih vzrokov so ta most naredili, ne vem, vem pa, da ni treba, da bi bil večšak, da na prvi pogled spoznaš, da je ta meja popolnoma poljubna. Bregovi Save so nad tem mostom ravno taki, kakor pod mostom, in povodenj napravlja ravno tako škodo nad mostom, kakor pod mostom. Dobro bi bilo, da se meja določi vsaj jedno miljo višje.

Velike množine vode valé se od brega do brega in trgajo cele kose obdelanih njiv in travnikov. Zguba obdelane zemlje je za naše kmetije tem občutljivejša, ker imamo le male kmetije, tako, da posestniki že par sto kvadratnih sežnjev zemlje jako

težko pogrešajo. Mnogim posestnikom voda ni le odnesla par stotin sežnjev zemlje, temveč skoro vse travnike, da sedaj težko redé jedno ali dve kravi, dočim so jih poprej imeli po deset v hlevu.

Pa ne le njive in travniki, temveč tudi sela so v nevarnosti. To smo videli pred par leti v Stožicah, pod imenovanim črnuškim mostom. Velika nevarnost se je odstranila le z izrednimi sredstvi in napor. Prej ali slej zadene jednaka osoda poprej omenjeni leseni erarični most in par metrov nižje stoječi most kamniške železnice, če se za časa ne preskrbi dovolj za varnost teh dveh mostov. Prepričan sem, da bi omenjena vas ne bila prišla v nevarnost in bi voda ne bila popolnoma spodkopala že več hiš, če bi se Sava vravnala že nad imenovanim mostom in spravila v pravo smer. Že skrb za imenovana predmeta morala bi vlado nagibati, da gorenji del Save tudi začne vravnati. Meja, kje naj se začne vravnanje, pa se lahko najde, kajti nad Medvodami, kjer se Sora steka v Savo, se začne taki bregovi, da vravnave ni več treba, in druga varstva za zgradbe, ki bi bile morda potrebna, brez posebnih težav napravi dežela z državno podporo, kakor se je to zgodilo na Gorenji Savi.

Poleg razširjenja mejne črte priporočal bi pa tudi vladi, da se dela loti z večjo odločnostjo in večje zneske postavi v budget drugega leta. S 30.000 gld., ki so se postavili za letošnje leto v budget, se dá, zlasti če se razširi mejna črta, pri tolikih nedostatkih le malo opravi in le prevečkrat se zgodi, da se zaradi prepičlih sredstev ponavlja stari pregovor seveda v drugem smislu: Roma deliberante Saguntum perit. V pisarnah sem in tja pišejo in ugibljejo, koliko bi se plačalo za to ali ono delo, to ali ono vravnavo, in se držé, kolikor je moč nizke svote, voda pa trga obdelano zemljo kos za kosom in provzroči dvakrat ali trikrat toliko stroškov, kolikor bi jih bilo treba, ko bi bili vravnavo začeli par let poprej. (Prav res!)

Pri vodnih zgradbah ni dobro varčevati. Največkrat ima od tega škodo ne le država, temveč tudi prebivalci, katerim bi se bila zemlja rešila, da se je vravnava o pravem času začela, katero pa sedaj zgube! Da je tako, pokazalo se je že. Mej Kresnicami, Hotičem in Litijo je Sava ljudem odnesla skoro vse travnike (Tako je!) in tudi občinsko pot tako spodkopala, da se je moral na njej ustaviti promet, in so torej nekatera sela popolnoma odločena od prometa z vnanjim svetom. Ljudje v tem kraju so zadnji čas poslali visoki vladi peticijo, da dá napraviti potrebne varstvene zgradbe, in to peticijo jaz najtopleje priporočam vladi, da se blagovoljno nánjo ozira.

IV. Osuševanje ljubljanskega močvirja.

Sedaj prehajam na najvažnejši predmet, to je, k osuševanju ljubljanskega močvirja. Gospôda moja! Pač Vam ni treba še le razkladati, kakega pomena bi bilo, če bi se pridobilo 16.000 hektarov zemlje v bližini deželnega glavnega mesta za kmetijstvo. Zaradi tega pa niso le domači, temveč tudi vladni krogi obračali posebno pozornost popolnemu osuševanju ljubljanskega močvirja. Zaradi pičlega časa nočem navajati, kaj se je v tem oziru storilo za časa Marije Terezije in Franca I., s tem, da se je napravil Zornov jarek in Gruberjev kanal, temveč le hočem omeniti, kaj se je storilo poslednja desetletja.

Že 1857. leta se je izdelal načrt za osuševanje močvirja in ministerstvo notranjih zadev je 1860. leta poskusilo ga izvršiti, pa ga ni izvelo do konca. Reka Ljubljana in Gruberjev kanal sta se zares poglobila. Ko je pa podjetnik hotel poglobiti še Zornov jarek, so se pokazale take težave, da se je morala razrušiti stavbena pogodba, ki se je bila sklenila z njim. Da se v bodoče preprečijo taki dogodki, je glavni odbor za osuševanje močvirja 1879. leta vlado naprosil, da skliče enkêto, ki se bode posvetovala o osuševanju močvirja.

Ta enkêta sešla se je 1880. leta in udeležili so se je odlični strokovnjaki, katerih znanje slovi po Evropi, od katerih omenim avtoriziranega civilnega inženirja Podhayskega z Dunaja, dr. Vincenčinija iz Trsta, Cesare Salviniya iz Milana in stavbenega nadsvetnika Podhayskega z Dunaja.

Enkêta je natančno ogledala močvirje, potem pa temeljito pretresavala vprašanja, ki se tičejo osuševanja močvirja, n. pr. uzroke povodenj, osuševanje in obdelovanje močvirja itd., in naposled je inženir Podhayski izdelal projekt v dveh alternativah, za kar se mu je iz zaklada za osuševanje močvirja

plačalo 21.000 gld., tako, da pripravljalna dela s troški za enkêto znašajo 26.000 gld.

Ta alternativni načrt predelal je pozneje inženir Podhayski sam in tako premenjenega je potrdila tudi enkêta. Priporočati je, da se ta predelani načrt izvrši, ker se s tem prihrani 252.800 goldinarjev.

Zastran tega, kdaj naj se delo začne, se je izrekla enkêta, da je nujno priporočati, da se osuševalna, oziroma zagrajevalna dela začne, kakor hitro je mogoče, ker močvirju vedno preté povodnji. Izrekla se je pa tudi, da naj se vse delo jednotno izvrši in da ni svetovati, da bi se posamični deli izvršili neodvisno od skupnega dela.

Deželni zbor kranjski sklenil je 1889. leta postaviti o izvršitvi Podhayskega načrta. Če tudi je enkêta nujno priporočala, da se dela hitro začne, če se tudi povodnji na ljubljanskem močvirju leto za letom ponavljajo in so vedno pogostejša in večja (Poslanec Šuklje: Napravljajo vedno večjo škodo!), če tudi se prebivalci, poškodovani po povodnjih, morajo leto za letom podpirati, če tudi bi bilo osuševanje močvirja največje važnosti za zdravstvene razmere v Ljubljani (Tako je! na desnici), vendar postava, katero je sklenil deželni zbor kranjski, še sedaj čaka rešitve in jo bode še čakala, če se bode osuševanje presojevalo z onega stališča, na katerem je, upam vsaj, jedino poročevalec poljedelskega ministerstva. Po naši deželni postavi je za izvršitev načrta treba posebne postave, v kateri bi se dovolil za podjetje, proračunjeno na 1.400.000 gld., državni donesek, druge olajšave, kakor osvobojenje pristojbin in kolekov itd. Vlada pa hoče, da bi stvar prevzel melioracijski zaklad. Če tudi melioracijski zaklad s predlogo, ki se nam je predložila, povekša s pol milijona na tri četrti milijona, vendar mislim, da se omenjeno podjetje dá izvršiti le s posebno postavo. S tem bodi opravičeno, da o tej stvari govorim tukaj, ne pa pri melioracijskem zakladu. (Konec sledi.)

Delavsko vprašanje.

Okrožnica papeža Leona XIII.

(Dalje.)

14. Človeški pripomočki. — Sodelovanje državne oblasti.

Vendar pa ni nobenega dvoma, da je za rešitev socialnega vprašanja treba uporabiti tudi vse človeške pripomočke. Vsi namreč, katere zadeva to vprašanje, morajo po svojem stanu sodelovati. K temu daje nam delovanje božje previdnosti, ki v svoje namene uporablja najbogatejša sredstva, neko podobo ali vzgled, kajti kjer je uspeh odvisen ob enem od mnogih uzrokov, ondi vidimo, kako se isti uzroki družijo v dosego namena.

Pred vsem treba določiti, kak delež pripada državi pri reševanju socialnega vprašanja. — Državna oblast nam tukaj ni slučajna vladna oblika posameznih dežel, ampak državno oblast si mislimo, kakor jo zahtevata natura in pamet, in kakor se nam kaže po načelih razodenja, katere smo razpravljali v okrožnici o krščanski državi. Pomoč torej, katero bi bilo pričakovati od države, obstoji pred vsem in v obče v splošnih postavnih določbah in napravah, ki pospešujejo uspešni razvoj blagostanja. To je naloga razumne države, to je prva dolžnost vsake modre države. Državi pa pred vsem utrjuje blagostanje, red, dostojnost in pravost, lepo vrejeno družinsko življenje, spoštovanje do vere in pravice, zmerni davki in enaka razdelitev bremen, živahnost pri obrtni kupčiji in trgovini, ugodno stanje poljedelstva in podobne stvari. Kolikor razumnejše se vse to izkoriščuje in uporablja, tem trdneje je zagotovljeno blagostanje posameznih v državi.

Tu se torej odpre široka pot, na kateri naj država deluje v korist vseh stanov prebivalstva, vzlasti pa še delavcev; in ako država hodi to pot, nemo-goče ji je očitati, da bi prestopala svoje pravice; kajti državi je po njenem bistvu prva dolžnost: pospeševati občno blagostanje; in kolikor bolj odločilna in preosnovljajna splošna sredstva za to rabi, tem manj treba iskati družih pripomočkov za zboljšanje delavskih razmer.

Treba pa je poleg tega pred očmi ohraniti važno resnico, da je država za vse, enako za nizke, kakor za visoke. Po naternopravnem stališču so delavci ravno tako državljani, kakor posestniki, to je: so pravi deli države, ter se udeležujejo državnega življenja, v katerem se zbirajo družine, in kar je poleg tega posebne važnosti, je delavcev v vsakem

mestu primeroma največ. Ako torej ni dovoljeno, le za nekatere državljane skrbeti, druge pa zanemarjati, mora država v dostojni meri z javnimi naredbi prevzeti skrb za delavce. Ako država tega ne stori, krši zahtevo pravičnosti, ki velevali vsakemu svoje. Prav opomni v tem oziru sv. Tomaž: Kakor sta del in celota nekako eno in isto, tako nekako pristojna delu, kar pristojna celoti.

Med mnogimi in važnimi dolžnostmi torej, katere ima izvrševati za blagor svojih podložnih skrben vladar, je ena prvih ta: Naklanjaj vsem vrstam svojih podložnih isto varstvo, trdno varujoč ono pravico, ki se imenuje „razdeljujoča“.

15. Pravice in dolžnosti podložnih.

Dasi imajo vsi državljani brez razločka dolžnost udeleževati se del za blagor države, ker tudi vsi uživajo koristi države, vendar oni tega ne morejo storiti v jednaki meri. Kakorkoli naj se menja vladna oblika, vsikdar bode med državljani razloček po stanovih, brez katerih si družbe niti misliti ne moremo. Vedno se bodo morali na primer nekateri pečati z državnimi nalogami, s postavodajo, s pravosodstvom, z upravo in vojaškimi zadevami; samo po sebi bodo ti na višji stopinji med državljani zato, ker neposredno in na poseben način delujejo za skupen blagor. Dasi pa drugi državljani, n. p. obrtniki, ne delujejo v toliki meri za občno korist, vendar tudi ti, kakor je jasno, vsaj posredno delajo za splošno blagostanje. Res je sicer, da ima blagostanje svojo podlago v pravičnosti in kreposti in že pojem socialnega blagostanja zahteva, da to blagostanje ljudi boljše; toda v delokrog države isto tako spada preskrbovanje časnih pripomočkov, katere moramo imeti in rabiti, ako hočemo kreposti izvrševati. Da se pa ta sredstva pridobé, zato je neobhodno potrebno delo nižjih delavskih stanov.

Da, prav za prav delo na polju, v delavnici, v tovarni oskrbuje državi blagostanje. Brezpogojno torej zahteva pravica od države, da ona v tem oziru delavcem preskrbi in zagotovi primeren delež od dobička pri delu; toliko jim mora nesti delo za stanovanje, obleko in hrano, da se pošteno preživijo. Ako torej država, kakor je njena dolžnost, vse potrebno vkrene, da zboljšuje položaj delavskih stanov, s tem ne dela nikomur krivice; koristi pa s tem država celoti, kateri očitno mora biti mnogo na tem, da v bédi ne vzdihuje stan, katerega država za delo tako neobhodno potrebuje. (Dalje sledi.)

„Matica Slovenska“.

Letno poročilo o odborovem delovanju v dobi od 1. jun. 1890. do 30. jun. 1891.

Ko je predlanskim „Matica Slovenska“ praznovala 25letnico svojega obstanka, izjavil se je g. predsednik, da se praznuje vsled odborovega sklepa bolj akademiško, brez posebnih stroškov, brez vnanjega svita in bleska. To pristojna resnemu literarnemu društvu. Resno je naše društvo in kot tako se mirno in tiho razvija, kar pa nikakor ne zavira njegovega doslednega napredka.

Tudi zadnja, to je XXVIII. društvena doba, je potekla za Matico popolnoma mirno in jednako svojim prednicam, brez vsakega hrupa.

Na podlagi volitev lanskega rednega velikega zbora, ki se je vršil v sredo 25. junija v mestni dvorani, izvršile so se v društvenem odboru nekatere spremembe. Poleg 8 odbornikov, ki so bili vnovič voljeni v odbor, je volil zbor na mesto prof. Kermavnerja, ki nove izvolitve ni več sprejel, arhivarja in kurata Koblarja; na mesto pokojnega prof. Žolgarja pa odvetnika dr. Jos. Serneca v Celju.

Novi odbor je imel tri večje seje: prvo dne 26. junija, drugo dne 12. novembra in tretjo dne 15. aprila. V prvi se je konstituiral in napravil konečne sklepe gledé lanskim društvenim knjig. V drugi je določil nagrade pisateljem in korektorjem lanskim knjig in napravil osnovni načrt letošnjim knjigam. V tretji je konečno sklepal o letošnjih knjigah in dogovoril potrebno za današnji redni veliki zbor.

Gledé društvenega upravnistva je ostalo v zadnjem letu vse pri starem. Društvu na čelu je bil g. kanonik in profesor Marn; namestnika sta mu ostala gg. prof. Levec in župan Grasselli. Blagajnik in hišni upravitelj je bil g. Robič, ki se je pa letos 10. dne aprila zaradi bolehnosti temu postu odpovedal. Odbor njegove odpovedi do občnega zbora ni sprejel; vendar je pa sklenil, da ga dotlej nadomeščata predsednik in tajnik. Ključarja sta bila

gg. Kržič in Praprotnik, overovatelja sejnih zapisnikov gg. prof. Bartel in Butar, deloma tudi g. prof. Pleteršnik; pravniki zastopnik je bil g. odvetnik dr. Tavčar. — V zmislu § 36. opr. r. je bil poročevalec v zadnji odborovi seji vnovič kot tajnik potrjen na tri leta.

Kakor običajno, sta delovala tudi v zadnji dobi poleg odbora v Matici dva odseka: književni in gospodarski. Prvemu je bil načelnik I. podpredsednik društva, g. prof. Levec; drugemu blagajnik in hišni upravitelj g. L. Robič.

Književni odsek se je zbral na razgovor pred vsako odborovo sejo, da se je zjedini o navseh, katere se mu je zdelo potrebno iz njegovega področja predložiti odboru v sprejem. Posvetoval se je dne 29. julija, 8. novembra in 10. aprila. Gospodarski odsek je imel itak poleg rednega razgovora, dne 12. julija, več posvetovanj od slučaja do slučaja, da je reševal nujne gospodarske zadeve in potem o njih odboru poročal.

Lani je izdala Matica troje društvenih knjig, ki so društvenikom, kolikor se sme po javnih ocenah in zasebnih mnenjih soditi, izvestno dobro došle. Letopis v svoji običajni sestavi je imel dosti raznovrstnega berila in uredništvo se je potrudilo skrbeti za potrebno razliko v tvarini. Z „Vodnikovimi izbranimi pripovednimi spisi“, katere je izbral g. ravnatelj Wiesthaler z velikim trudom in spretnostjo v lepo knjigo, je ustrezno večletni želji slovenskega razumnštva. Ravnatelj dr. Lampš je nadaljeval svoje duhovito modroslovsko delo in podal „II. del Dušeslovja“. — Vse knjige je še dobiti. Naj bodo priporočene vlasti onim gospodom, ki so naši Matici pristopili še-le letos ali, ki mu mislijo še-le pristopiti. Dobé jih proti navadni društvenini.

Tudi letos hoče društvo podati članom troje knjig. Pred vsemi nam je omeniti Letopisa. Obliko bo imel isto kot lanski, obseg podoben. Urednik mu hoče dati sestavo tako imenovanih „Zbornikov“; Bibliografija izide v nekoliko popolnejši obliki; za njo pa običajno poročilo iz društvene pisarne. — Matica objavi letos izvirno povest „Pegam in Lambergar“ iz peresa znanega pisatelja slovenskega, kateremu je odbor priznal nagrado iz Jurčič-Tomašičeve ustanove za literarne namene. Knjiga izide kot VI. zvezek „Zabavne knjižnice“. Tretja društvena knjiga bo „Zgodovina Novega Mesta“. Nabral in sestavil g. prof. Vrhovec. Odbor si je v svesti, da bo s temi knjigami dobro postregel matičarjem. Ker je tvarina taka mnogovrstna, bo vsakdo našel kaj za se posebno primerne berile.

Kakor utegne slavnemu zboru biti že znano, je lani Matica založila dr. Kosovo „Vzgojeslovje“. Knjiga je gledé vsebine in sestave prirejena po dotičnih predpisih kot učna knjiga za učiteljske pripravnice in je bila v ta namen predložena vis. c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje. Nadejati se je, da dobi potrdilo in se letos sčasoma uvede kot šolska knjiga za c. kr. učiteljska. — Tudi letos namerava Matica založiti še posebno šolsko knjigo. Prvi koraki za to so že storjeni. Pošel je v društveni zalogi II. natis Pokorny-Tuškovca: „Prirodopisa rastlinstva“. Ker je rokopis že nekoliko zastarel, poprosil je odbor strokovnjaka, da ga jezikovno in stvarno pregledata. Skrbjeno je za to, da izide knjiga v III. natisu o takem času, da bo rabila šolam kot učna knjiga jeseni prihodnjega leta. Dotlej si bo treba na jeden ali drugi način drugače pomagati s starimi knjigami, ki se nahajajo v privatni lasti, ali pa morebiti še pri knjigo-tržcih.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. julija.

Notranje dežele.

Mladočehi na razpotju, tako se imenuje brošura, ki je nedavno izšla in je pisana prav v Vašatty-jem duhu. V tej brošuri se naglašja, da Mladočehi neso več oni hrabri borilci, ki so zmagali staročesko stranko. Vresničujejo se že besede grofa Tassfeja, da bodo Mladočehi postali Staročehi, ako pridejo v večjem številu v državni zbor. Če so Mladočehi le druga izdaja Staročehov, bodo hitro izgubili vse zaupanje pri narodu. Pogreb mladočeske stranke bo še bolj žalosten, nego je bil pogreb staročeske. Na Dunaju Mladočehi neso več tako odločni, nego so bili doma. Pisec te knjige Mladočeha graja, da se laskajo Poljakom, ki zanje ne marajo in so njim na ljubo spremenili svojo vnanjo politiko. Bila je li le komedija, ko so mladočeski vodje pravili narodu o bogatem ruskem strijen ali je pa sedanje mladočesko laskanje proti Poljakom.

V brošuri se mladočeski poslanci svari, da naj nikar Poljakom ne ponujajo roke. Mladočehi so se izneverili prejšnjim liberalnim idejam in delajo tako, ako so prej Staročehi delali. Triumvirat Staročehov je mrtev ali sedaj se prikazuje triumvirat Kaizl-Masaryk-Kramar. Napaka je, da so Mladočehi pred vsem sprožili češko državno pravo, zakaj v tem oziru bodo ravno tako malo dosegli, kakor so Staročehi. V državnem zboru še drobtin ne bodo pridobili. Koncem brošure se priporoča, da Mladočehi ostavijo državni zbor in vse svoje delovanje prenesó v deželne zbore. — Mi tukaj ne bodemo razjašnjevali vseh bedarij te brošure. Kdor pozna razmere v moravskem in šleškem deželnem zboru, bode precej spoznal, da bi Čehi prišli le z dežja pod kap, če bi po navseh te brošure vse svoje delovanje prenesli v deželne zbore. Priznati pa na drugi strani moramo, da je v brošuri tudi marsikaka resnica. Če Mladočehi na Dunaju neso mislili hoditi druge poti, nego Staročehi, čemu so res toliko agitovali proti Staročehom. Nehoté si moramo vprašati, je li morda tej gospódi bilo za kaj drugega, nego za državnozbornske sedeže?

Poljaki in Čehi. Češki poslanci na Dunaju postajajo res dan za dnevom treznejši. Upati bi bilo, da bi se sčasoma napravilo zopet dobro razmerje mej Čehi in Poljaki, da bi tudi drugi elementi češki bili tako zmerni in premišljeni. Kakor pišejo poljski listi, se je, ko so bili poljski „Sokoli“ v Pragi, marsikaj zgodilo, kar je moralo žaliti Poljake. Pri slavnostni predstavi v čast došlim telovadcem dali so najboljšje prostore francoskim gostom, Poljaki pa nekateri še prostorov dobili niso. Prav je, da so Čehi lepo vsprejeli Francoze, ali nikakor bi ne bili smeli prezirati njih slovanskih bratov-Poljakov. Jako nemilo je Poljake dirnilo, da so Čehi vselej pokazali veliko navdušenje, ko se je igrala ruska himna. Mi nočemo preiskavati, če je sploh umestno, na javnih mestih igrati rusko himno, ker se stvar le prerada tolmači Slovanom v škodo, ali pri tej priliki pa moramo reči, da je bilo to jako nepremišljeno. Čehi bi bili vendar morali premisliti, da s tem užalijo Poljake. Posebno sedanjí položaj ni za take demonstracije, ko imajo Poljaki ključ notranjega položaja v svojih rokah. Poljaki so morali biti tem huje užaljeni, ker ni dolgo, da so se v Rusiji izdale proti Poljakom naredbe, katere mora vsakdo obsojati, kateri spoštuje enakopravnost v dejanju, ne pa na jeziku. Poljski „Sokoli“ so tako razžaljeni iz Prage prej odšli, nego so sprva nameravali. Ti dogodki v Pragi bodo jako slabo vplivali na naš notranji položaj. Mi vémo, da jih obsojajo mladočeski poslanci, ali kaj se hoče, ko vendar morajo priznati, da so jih zakrivilí sami. Ti dogodki so le posledica mladočeskíh agitacij. Nad Mladočehi uresničuje se sedaj izrek nemškega pesnika: „Die ich rief, die Geister, werd' ich nun nicht los“.

Vnanje države.

Trodržavna zveza. „Diritto“, ki je sovražna Avstriji, sedaj hudo obira Francijo in francoske liste. Nesramno je, če francoski časopisi zahtevajo, da bi se italijanska vlada ravnala po njih željah. Da se je sklenila in sedaj ponovila trodržavna zveza, temu ni kriva ne vlada, ne dinastija, temveč le francoska nezmernost in nezvestoba. Brez teh francoskih grehov, bi se Italijani in Francozi ne bili nikdar sprli. — Iz te izjave se vidi, da mnogi Italijani jako sovražijo Francijo, ki je posela Tunis, na kateri so poprej prežali Italijani. Francija in Italija bi radi si pridobili gospodstvo ob Sredozemskem morju, od tod vse nasprotstvo.

Dvojna zmaga. Betlehemska aféra sedaj miruje. Francoska diplomacija se je zadovoljila s tem, da je Turčija zaukazala, da nekaj časa ostane vse pri starem in je celó vesela svoje zmage. Nič manj pa ni vesel patrijarh carigradski, ki se domišljava, da je pridobil veliko zmago, ker je s svojim ugovorom preprečil, da se ni frančiškanom priznala za zmago izključna pravica do prepornega vhoda v betlehemsko svetišče. Obe strani se torej sedaj smete ponašati z zmago.

Turčija in Anglija. Govori se, da je vstajo v Yemenu nahujskala Anglija, ki hoče prisiliti Turčijo, da ž njo sklene ugodno pogodbo za stran Egipta. V Carigradu baje že tudi mislijo na to, da bi se kako pobotali z Angleži, ki jim lahko delajo velike neprijetnosti. Turkom tudi drugega ne kaže, kajti toliko moči nimajo, da bi mogli Angleže pognati iz Egipta, ko še vstaje v Yemenu dosedaj neso mogli zatreti.

Nemčija in Holandija. Potovanje nemškega cesarja na Holandsko ni brez političnega pomena. Nemei želó, da bi Holandci bili neutralni, če pride do evropske vojne, ker bi v tem slučaju lahko Nemčijo preskrbovali z inozemskim žitom. Cesar bode torej že vse potrebno storil, da pridobi prijateljstvo Holandije.

Izvirni dopisi.

Z Blok, 26. junija. (Razno.) Kakor povsod, tako smo tudi tukaj slovesno praznovali tridnevnicó sv. Alojzija. Tretji dan, t. j. 21. junija pa je č. g. župnik še posebej blagoslovil novo lepo šolsko zastavo, katero je darežljivi tukajšnji krajni šolski svet

napravil. Šolska zastava nosi rudeč svilen trak z zlatimi franžami in napisom: „V spomin 300letnice sv. Alojzija 1891.“

V ponedeljek, 22. junija, pa smo napravili za šolsko mladino izlet v eno uro oddaljeno vás Ravník. Dasi je omenjenega dne blizu do 9. ure dopoldne po malem deževalo, zbrala se je večinoma vsa šolska mladina že ob 7. uri v šoli. Nestrpnó pričakovali smo boljšega vremena, naposled pa odrinemo z zavito novo zastavo proti omenjeni vasi. Skozi vasi gredé imeli smo vse polno gledalcev. Dospevši na Ravník, dobili so otroci zajutrek. Po kratkem odpočitku gremo in množica ljudstva iz cele vasi in še drugih krajev v prijazno cerkev, kjer je pri sveti maši pela šolska mladina.

Po sv. maši pa je imel prav primeren in ganljiv govor na mladino g. kapelan A. Mali. Ves prizor izvalil je mnogim odraslim solze iz očí. Po dokončanem sv. opravilu sledila je prosta zabava in pogostovanje otrok. Razdelilo se je obilo kruha in opoldne za kosilo dobili so vsi otroci tečne juhe in mesa (govedine), da so bili vsi zadovoljni. Pa tudi pijače ni manjkalo, kajti nabralo se je po tukajšnjih radodarnih rokah toliko, da smo mogli vsej 230 glav broječi šolski množici z vinom postreči. Bodi s tem vsem čast in srčna zahvala izrečena, ki so k tej slavnosti obilo pripomogli, posebej še g. J. T., ki nam je po nizkej ceni vsé potrebno v to preskrbel. Pred odhodom pa je gospod katehet vsem otrokom razdelil spominske podobice in svetinjice. Še-le ob 4. uri popoldne smo se večinoma skupno domov vrnili. Več drugih odličnih oseb pa je še dalje ostalo v veselej družbi z izrazom zadovoljnosti, da bo vsem odraslim in mladim ostal ta dan v trajnem spominu.

Pri farni cerkvi imamo zdaj zidarje. Prenovil se bo presbiterij in v kratkem postavil nov kamenit altar. Po mnogem trudu č. g. župnika pripeljali so tukajšnji vrli vozniki na poziv gosp. župana že blizu polovico novega altarja, in sicer najtežje kose. Tako na pr. je tehtal voz, na katerem je ležala sama menza 3250 klgr. ali 58 starih stotov in 2 klgr. Take ogromne plošče bilo je moč le s koloturnikom (Flaschenzug) nakladati in skladata, katerega je podjetnik g. Vodnik nalašč z Dunaja naročil. Altar bo iz različnega mramorja s Krasa in iz Italije. Vsakdo vidi to delo, izrazil se je pohvalno.

Se nekaj bi rad omenil. V več okrajih je živinska zaprtija radi kužne bolezni. Tudi pri nas je razširjena ta bolezen, dobro le, da ni zeló nevarna. Da bi se bila sploh po prašičih, kakor ménijo, zatrosila, vsaj jaz ménim, da ni po vsem pravo, bolj verjetno se mi zdi to, kar pišejo „Novice“ od dne 4. januarja l. 1860. Tam odgovarja vredništvo dopisniku iz Klane med drugim: „Izprva se (bolezen na gobcu in parkljih) po posebnih, še ne dosti znanih vremenskih pomladanskih ali jesenskih uimah začne pri posameznih živinčutih, ali pa napade, ko bi trenil, mnogo živine na enkrat“ itd. Ker je bila pomlad mokra, neugodna, mogoče, da je bolezen prouzročila. Bog daj kmalu bolje.

Dnevne novice.

(Tiskovno društvo.) „Katoliškemu tiskovnemu društvu“ podaril je za zgradbo nove tiskarne prečastni gospod dr. Jurij Sterbenc, dekan v Leskovecu, 100 glđ., katerim jih je še 50 priložila njegova sorodnica gđ. Ana Sterbenc. — Za velikodušni dar 150 glđ. se preblagemu gospodu pošiljatelju tem iskreneje zahvalimo, ker spričuje, da ima tiskovno društvo tudi zunaj Ljubljane vrle podpornike. Bog stotero povračuj.

(Deželni predsednik baron Winkler), kakor poroča tukajšnji uradni list, odpeljal se je včeraj v službenih zadevah na Dunaj.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) doposlali so dunajski vseučiliščniki svoto 11ih glđ. v družbene namene. Hvaležno prejemši ta vže peti njihovi letošnji dar imamo ž njim vred nov dokaz, kakó požrtvovalno ljubi naša, izvan slovenskih méj bivajoča mladina svojo domovino. — Bog povrni! Zivelí!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Sv. maša na Rožniku.) Prihodnji torek, t. j. dne 7. julija ima „Katoliška družba“ na Rožniku sv. mašo za društvenike zjutraj ob 5. uri z navadnim darovanjem za uboge iz „Vinčencijeve družbe“.

(Iz Železnikov) se nam piše 2. julija: V noči od 30. junija do 1. julija je vlomil v cerkev sve-

tega Frančiška skozi okno neznan tat ter oropal cerkveno puščico; a ker iz cerkve ni mogel skozi okno, ker leži previsoko, je odtrgal s silo cerkvene duri ter tako precej škode napravil. Ljudstvo je žalostno radi zločina. Hudobneža še niso dobili. — Danes — 2. julija — od 1. do 2. ure popoldne, je pridrila huda ura nad našo dolino; treskalo je in grmelo, gosta in debela toča se je med dežjem nasipala skozi pol ure na polja; škoda je velika. Pomoz! Bog!

(Koncert narodne čitalnice ljubljanske) bo za društvene člane dné 4. junija t. l. Vspored obsega 16 raznih, zanimivih točk. — Začetek ob 8. uri zvečer.

(Umrli) je véera j v Ljubljani c. kr. vladni svétnik dr. Filip Zaplotnik. Pogreb bo v soboto ob polu 5. uri popoldne.

(Ogenj v Gabrijah na Dolenjskem.) Dne 26. junija pogorele so hiše v Gabrijah posestnikom Franc Kramaršiču, Fr. Lužarju, Ani Umek, Hel. Zevnik, in Jak. Hrovatiču. Zgorelo je tudi nekaj prešičev in ovac. — Kramaršiču je zgorel dveletni otrok. Škoda znaša blizo 3000 glđ. Pogorelci so bili zavarovani za male svote.

(Toplice na Dolenjskem.) Od 15! maja do 30. junija prišlo je v Dolenjske Toplice zdravja iskat 344 oseb. — Mrzlo vreme je bilo krivo, da se je dosedaj tako malo topličarjev k nam priglasilo. Pričakovati je, da jih bo sedaj neznosna vročina več privabila v naše tiho topliško zavetje. — Na Slatini je bilo do dné 25. junija 574 tujecev. Tudi tukaj se pozna neugodno vreme.

(Petindvajsetletnica velike bitke pri Kraljevem Gradcu.) Povodom petindvajsetletnice velike, a usodne bitke pri Kraljevem Gradcu, koja pripada na današnji dan (3. julija), služile so se po vseh cerkvah in kapelah v okraju bojišča dopoldne ob 10. uri zaдушne sv. maše za padle vojnike; na to so položila vojaška odposlanstva in kori vseh polkov in armadnih zborov, ki so pred petindvajsetimi leti v ta dan na kraljevo-graški rovani stali jeden proti drugemu in junaško se borili, prelepe vence. Odbor, ki se je osnoval v ta namen, je baš završil svoje veliko in zaslužno delo: na vsem bojišču, ki se razprostira štiri štirijaške milje daleč, je prenovil in popravil vse junaške spomenike, in teh je vkupe 265. Nekateri so jako krasni in dragoceni, in cicer je avstrijskih 120, 40 skupnih, 92 pruskih in 12 saksonskih spomenikov. Popravo in zgrajenje avstrijskih spomenikov izvršil je poseben odbor, pruski in saksonski spomeniki bili so popravljeni in znova zgrajeni troškom dotičnih vojnih ministerstev, pruskega in saksonskega. Na kraljevo-graškém bojišču pa spi smrtno spanje marsikak slovenski junak, in konči bodi omenjeno, da se je te velike bitke tedaj udeležil kot prostovoljec državni poslanec, prof. g. F. Šuklje, ter bil nevarno ranjen. Vse spomenike je deloma popravila, deloma izgotovila strokovna kamenoseška šola v Hořicích (vodja g. V. Dokoupil).

(Zrelostni izpiti na ženski vadnici), ki so se vršili od dné 22. junija pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika g. J. Šumana, bili so završeni dné 30. junija. Izpit je delalo 38 gojenk četrtega leta in 9 zasebnic. Gospici Pavla Cidrih in A. Tome napravili ste zrelostni izpit z odliko, 31 jih je dobilo zrelostno spričevalo, 5 ponavljalno skušnjo v dveh mesecih. Zasebnice in redovnice so vse napravile izpit. Prisoten je bil več ur tem izpitom tudi gospod deželni predsednik baron Winkler ter je izrazil svoje zadovoljstvo osobito v napredku gledé slovenskega in nemškega jezika.

(Novi krajcarji) se baš te dni razpečavajo med ljudi. V dunajski glavni kóvnici za denar bilo je kovanih sto milijonov novih bakrenih krajcarjev. V ogerskih kóvnica h so kovali šestdeset novih krajcarjev in se bodo kmalu razpečali med ljudi.

(Optična predstava.) Jutri v soboto in pojutrnjim v nedeljo ob 8. uri zvečer bode dal fizik g. Müller v redutni dvorani optično predstavo. Predstava obeta biti jako zanimiva. Videli se bodo zanimivi prizori iz severne ekspedicije prof. Norden-skyjelda in iz potovanja po orijentu. Tu bode videti razne prirodne in umetne lepote. Jednako zanimiva bo točka: „Jeden dan na luni“, ki nam bode predstavljala mesec tako, kakor si ga mislijo učenjaki. Poučne bodo demonstracije z ogromnim mikroskopom, kazajoče poveksana najmanjša organična bitja.

Telegrami.

Gostin, 3. julija. Cesar je danes ob sedmih zjutraj došel. Pozdravili so ga udano namestnik in honoracije topliških gostov. Njega velečastvo je odlikoval došle goste z nagovori. Gostin je bogato okrašen z zastavami.

Dunaj, 3. julija. Communiqué mladočškega kluba oporeka vestim, da klub začčenja razpadati. Sedaj vlada v klubu popolno sporazumljenja.

Budimpešta, 2. julija. Govori se, da so se državni tajnik Stephan in pa trgovska ministra Bacquehem in Baross sporazumeli, da se uvede jednotni brzojavni tarif v mejnarodnem prometu mej Nemčijo in Avstro-Ogersko. Temeljna taksa bode odpala, povišala se pa besedna taksa na tri krajcarje, a vendar se ne bode od nobene brzojavke manj plačalo kakor 30 kr.

Serajevo, 2. julija. Odstavljeni metropolit zvorniške škofije, Dijonizij Ilijević, je dné 29. m. m. odpotoval iz Dolenje Tuzle v Carigrad, kjer v samostanu počaka, da patrijarhat odloči daljšo njegovo usodo.

Kraljevi Gradec, 3. julija. Spominske slavnosti bitke pri Kraljevem Gradcu udeležilo se je mnogobrojno veteranov, častnikov in saksonska vojna društva. Zvečer je bila serenada, potem pa mirozov na trgu pred vojaškim poveljništvom. Danes je bila vojaška božja služba pri mavsoleji, potem pa blagoslovljenje novih spomenikov, okinčanje z venci in ogledovanje bojišča. Tudi v družih posadkah so udeleženi polki primerno slavili spomin na to bitvo.

London, 2. julija. Kakor se brzojavlja iz Folkestonea, bil je ondi boj mej vojaki in redarji. Poslednji so bili zaprli pijano žensko, vojaki so jo pa hoteli oprostiti iz njih rók. Ker je bila policija preslaba, poklicali so iz Shorncliffea vojakov na pomoč. Več oseb so zaprli.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—128)

Umrli so:

30. junija. Karol Ciglar, delavčev sin, 4 dni, Reber 4, Icterus malignus. — Jakob Menart, pek, 33 let, Kravja dolina 11, caries.

1. julija. Adela Cerny, zasebnica, 54 let, Pred Škofijo 13, vsled raka na jetrih.

2. julija. Roza Vidic, nadsodišča sovetnika soproga, 56 let, Gledališke ulice 1, vodenica. — Filip Zaplotnik, c. kr. vladni sovetnik, 43 let, Vegove ulice 2, jetika.

V vojaški bolnišnici:

1. julija. Andrej Zidar, deželni brambovec, 24 let, spri-denje krvi.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
		zrakomera v nam	toplotomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.		73.69	21.6	sl. svzh.	jasno	
2. u. pop.		73.54	32.2	sl. zapad	"	0.00
9. u. zveč.		73.50	24.4	"	"	

Srednja temperatura 25.9°, za 6.9° nad normalom

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	glđ.	55	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	92	"	55	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	95	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	25	"
Akoije avstr.-ogerske banke	1029	"	—	"
Kreditne akoije	296	"	25	"
London	117	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon.	9	"	29	"
Cesaraki cekini	5	"	56	"
Nemške marke	57	"	67 1/2	"

Deželna redutna dvorana.

V soboto, dné 4., in v nedeljo, dné 5. julija zvečer ob 8. uri

Müllerjeva optična predstava.

Mnogovrsten vsporod!

Očarujoči učinki svetlobe!

Natančneje plakati in vsporodi. (2-1)

Ta tovarna izdeluje po prav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sostava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo se zastoj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizo 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in re-elnosti te tvrdke. (24—13)

Razglas.

Podpisani magistrat naznanja, da, ker tukaj ni nikake kužne bolezni pri živini, niti one v gobcu in na parkljih ne, se sme na

letni živinski semenj,

ki bode v ponedeljek dné 6. julija letos v Ljubljani, prignati vsa živina, torej konji, goveda in prašiči iz vse okolice ljubljanske, izvzemši le občine Grosupelj in Device Marije v Polji in vas Soro.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 2. julija 1891.

Župan: GRASSELLI s. r.

(2—1)

Tisk „Karoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

po jako znižani ceni, za vse evropske železnice, in od 300 kilometrov naprej za vsako daljavo, priporoča ter s prospekti in vsakršnimi poganili o potovanju rado- voljno in brezplačno služi Jos. Pavlin v Ljubljani (Fahrseinhefte) pisarna za potovanje. (9) Zvezki rabljivejših prog so vselej v zalogi.